

ram, non est affectivus, sed tantum effectivus, ut docet D.Bernardus de amore divino cap.4. his verbis : *Non afficeris à nobis, vel ad nos, cum nos amas: nos ate, & in te, & ad te afficimur, cum amamus te.* Et D.Thomas hic quæst.20.art.2. ubi ait quod *amor Dei est infundens & creans bonitatem in rebus.* Ratio quoque suffragatur, amor enim affectionis inclinat & transformat amantem in amatum : Deus autem è contra omnia inclinat & trahit ad seipsum, repugnatque ipsum transformari in creaturam : Ergo divina voluntas non movetur, etiam partialiter, à bonitate creatura.

4. Secunda verò pars, que est de objecto terminativo, hac ratione suadetur. Illud est objectum formale terminativum alicujus potentie, quod per se primò ab illa attingitur, cætera verò ratione illius : Atqui sola divina bonitas per se primò attingitur à voluntate Dei, bona verò creata, non nisi ratione illius, quandoquidem ipsa est finis omnium aliorum, iuxta illud Proverb. 16. *Omnia propter seme ipsum operatus est Dominus :* Ergo sola bonitas divina est objectum formale terminativum voluntatis divinae.

5. Probatur secundò eadem pars : Objectum formale sive motivum sive terminativum alicujus potentie, debet habere perfectam cum ea proportionem & commensurationem, in ratione objecti : Sed bonum ut sic, abstrahens à creato & increato, non habet perfectam cum divina voluntate proportionem & commensurationem ; cum hæc sit actus purissimus, & omnis potentialitatis expers, illud verò sit potentiale, & contineat solum in potentia & in confuso omnem rationem entitatis & bonitatis : Ergo bonum ut sic, abstrahens à creato & increato, non est objectum formale, sive motivum, sive terminativum divinae voluntatis, sed sola bonitas divina & increata, quæ cum sit actus purissimus, & perfectissimo atque actualissimo modo contineat omnem bonitatem creatam & participatam, habet perfectam cum divina voluntate proportionem & commensurationem.

6. Confirmatur : Voluntas divina se habet ad suum objectum, sicut intellectus ad suum : Sed sola veritas increata est objectum formale motivum & terminativum intellectus divini, ut tractatu präcedenti cap. 1. ostensum est : Ergo & sola bonitas increata est objectum formale motivum & terminativum divinae voluntatis.

7. Objicies primò contra primam partem conclusionis : Merita nostra movent Dei voluntatem ad præmiandum : Ergo objectum motivum illius, non est sola bonitas increata, sed etiam bonitas moralis & creata, quæ in actibus nostris meritorii invenitur.

8. Respondeo distinguendo Antecedens : Merita nostra movent Dei voluntatem, ut in seipsum considerata, nego. Ut in divina bonitate virtualiter contenta, concedo. Quod si instes, & dicas, merita nostra, ut in Dei bonitate virtualiter contenta, non habere rationem meriti. Respondeo ut talia non habere formaliter rationem meriti, benè tamen virtualiter, & hoc sufficere ut bonitas divina, sic ea continens, moveat voluntatem Dei ad exercendum actum justitiae circa ea in seipsum contenta.

9. Objicies secundò contra secundam partem conclusionis : Objectum formale terminativum alicujus potentie, continere debet omnia objecta particularia, quæ possunt ab illa attingi, & de illis prædicari, ut patet inductione facta in omnibus potentis & habitibus : Sed divina bonitas

non continet bonitatem creatam, ad quam divina voluntas se extendit, neque de illa prædicatur ; benè tamen ratio boni ut sic, ut abstrahens à creato & increato : Ergo hæc & non illa est objectum formale terminativum voluntatis divinae.

10. Respondeo distinguendo majorem : continere debet omnia objecta particularia, continentia formalis, aut eminentialis, concedo majorem. Continentia determinatè formalis, nego majorem. Similiter distinguo minorem : bonitas divina non continet bonitatem creatam, continentia formalis, concedo minorem : continentia eminentialis, nego minorem, & consequentiam. Ad illud verò quod subjungitur, nempè quod objectum formale prædicari debeat de omnibus objectis materialibus, dicendum est, debere de illis prædicari, vel in recto, vel in obliquo ; non requiri tamen semper quod de illis prædicetur in recto, ut constat in Theologia, cuius objectum formale est Deus, qui non prædicatur in recto, sed tantum in obliquo de creaturis ; licet enim illæ sint aliquid Dei, nempè ejus effectus, non potest tamen dici quod illæ sint Deus.

11. Poteſt etiam objici contra utramque partem conclusionis difficile argumentum, nempè quod si Deus in amore creaturarum rationalium, solum suam bonitatem pro fine, & motivo, ac termino formalis respiceret, amaret eas propter seipsum, subindeque non amaret eas amore amicitiae, sed concupiscentiae. Verùm, quia de hoc redibit sermo in tractatu de charitate, ne eadem inutiliter repeatantur, hujus difficultatis resolutionem ad illum tractatum remittimus.

CAPUT II.

De libertate voluntatis Dei, ejusque cum divina immutabilitate concordia.

1. Nihil fide certius, & lumine naturali notius, quam in Deo esse perfectissimam libertatem ; sed nihil in Theologia difficilius, quam illam cum divina immutabilitate conciliare. Cum enim libertas indifferentiam exigat, ratione cuius res ita sit ut possit non esse, & è contra immutabilitas necessitatem importet, ratione cuius res ita sit ut non possit non esse, difficilè concipi potest, quomodo summa Dei immutabilitas, cum summa ejus libertate & indifference consistere possit.

2. Aliqui nodum hujus difficultatis conantur solvere, afferendo actum Dei liberum non constere in aliqua formalitate Deo intrinseca, sed in denominatione pure extrinseca, proveniente ab effectibus à Deo productis, vel ab actione per quam producuntur, quam volunt esse formaliter transirent. Hæc sententia tribuitur Aureolo, cui accedunt quidam recentiores, qui docent actum Dei liberum, partialiter saltem & inadæquate, per illam constitui.

3. Alij in alio extremo positi, existimant actum Dei liberum superaddere ad perfectiones Dei necessarias, perfectionem aliquam intrinsecam, quæ quia libera est, potuit absque illa imperfectione Deo deficere, seu in illo non esse. Hæc sententia communiter tribui solet Caïetano à Recentioribus, sed immerito, ut Nazarius, Joannes à S.Thoma, & alijs ex nostris Thomistis demonstrant, ipsumque interpretantur de defectibilitate non perfectionis, sed pure terminationis, modo infra explicando.

explicando. Sed cuiuscumque Authoris illa sit, ad eam reducitur, vel accedit opinio quorundam Recentiorum, existimantium actum Dei liberum superaddere ad necessarium, modum aliquem seu realitatem modalem, quæ potuit Deo deficere, seu in ejus voluntate non esse.

4. Alij, ut ab hac difficultate se se facilis expediant, configunt ad respectum rationis, afferentes actum Dei liberum constitui per respectum rationis ad creaturas existentes vel futuras. Ita Vasquez, & Marcus à Sarra.

5. Demum nostri Thomistæ communiter docent, actum Dei liberum superaddere ad perfectiones necessarias terminationem ratione distinctam, quæ potuerit deficere vel non esse in Deo. Sed difficultas & controversia est inter illos, an illa potuerit non esse in Deo, secundum aliquam rationem intrinsecam, & secundum id quod dicit in recto, vel solum secundum aliquid extrinsecum, & ex parte illius quod importat in obliquo. Nazarius enim, Gonzales, & alijs, volunt illam potuisse Deo deficere solum ratione extrinseci connotari, creatura nimis existentis, vel futuræ. Magister vero Godoy hic disp.48. §.5. & sequentibus, docet illam potuisse deficere, secundum aliquam rationem intrinsecam, non quidem sub conceptu perfectiōnis, vel entitatis, sed sub conceptu pura terminationis, & pro hac sententia citat Suarez, & Aravium. Hunc etiam dicendi modum, & explicandi Dei libertatem, ut probabile, & menti ac doctrina D.Thomæ consonum, defendunt Salmanticensis hic disp.7. dubio 8.

6. Dico primò, decretum Dei liberum non constitui per aliquid extrinsecum, nempè per effectus quos Deus ad extra produxit, vel per actionem & causalitatem, per quam illos produxit.

7. Probatur multipliciter : Primò quia implicat causam constitui per suum effectum, cum prius natura quam illum producat, debeat esse constituta. Sed creatura producta, & actio productiva illarum (supposito quod illa sit formaliter transiens) sunt effectus decreti voluntatis divinae, Deus enim (ut ait Apostolus) *operator omnia secundum consilium voluntatis sue :* Ergo repugnat liberum Dei decretum, constitui per effectus ab illo productos, vel per actionem productivam illorum.

8. Secundò, Decretum creandi v. g. mundum, ab æterno convenit Deo, & consequenter illius constitutum est ab æterno : Sed nec effectus causati à Deo, nec actio quæ causantur (supposito quod illa sit formaliter transiens) sunt ab æterno : Ergo per illas non potest constitui liberum Dei decretum.

9. Tertiò, Denominatio liberè volentis est Deo intrinseca, subindeque proveniens ab aliqua forma intrinseca, & in Deo existente : Sed nec effectus à Deo producti, nec actio transiens productiva illorum, sunt intra Deum, sed extra : Ergo denominatio liberè volentis, non potest ab illis provenire.

10. Ex his confutata manet sententia illorum recentiorum, qui existimant liberum Dei decretum, partialiter saltem & inadæquate, constitui

I. Pars.

per effectus quos Deus ad extra produxit, vel per actionem & causalitatem, per quam illos produxit. Nam rationes adductæ probant decretum Dei liberum non posse, etiam partialiter & inadæquate, per illa constitui. Tum quia implicat causam, etiam partialiter & inadæquate, constitui per suum effectum, quia prius natura quam illum producat, debeat esse complete & adæquate constituta. Tum etiam, quia decretum creandi mundum, ab æterno Deo convenit, subindeque ab æterno est in Deo adæquatum illius constitutum. Tum denique, quia denominatio liberè volentis, adæquate provenire debet ab aliqua forma Deo intrinseca, & in ipso existente.

11. Dico secundò, libertas divina non consistit in perfectione Deo intrinseca, ac defectibili, seu quæ potuerit in Deo non esse.

Probatur : Tum quia si Deo deficere posset aliqua perfectio, nec esset immutabilis, nec infinitè perfectus. Tum etiam, quia in Deo admittenda non est perfectio imperfectioni admixta : Sed perfectio defectibilis entitativè in ratione perfectionis, imperfectionem importat ; nam posse non esse, maxima imperfectio est : Ergo Deo concedenda non est.

12. Dico tertio, actus Dei liber non superaddit ad necessarium, modum aliquem seu entitatem modalis, quæ ponetur Deo deficere, sive in illo non esse. Probatur : Tum quia talis entitas modalis defectibilis, esset imperfecta, sicut perfectio defectibilis, cum posse non esse, seu posse esse nihil, sit supremus imperfectionis gradus. Tum etiam, quia diceret in essentia divina imperfectionem potentialitatis ; nam essentia divina se haberet ad illam, sicut potentia ad actum, & sicut perfectibile ad perfectivum, & cum illa faceret realem compositionem ; hoc ipso enim quod esset realiter defectibilis, non posset identificari cum essentia divina, quæ est omnino indefectibilis.

13. Dico quartò, actus Dei liberum non constitui per respectum rationis ad creaturas.

Probatur : Vel talis respectus sumitur fundamentaliter, vel formaliter : Si primum dicatur, restat explicare, quodnam sit illius fundamentum, an sit aliquid creatum, vel in creatum, Deo intrinsecum, vel extrinsecum, & an dicat perfectionem vel non ; & sic hæc sententia coincidet cum präcedentibus jam impugnatis, vel cum ea quam sequenti conclusione exponemus. Secundum vero affirmati nequit : Tum quia ens reale, quale est liberum Dei decretum, nequit constitui per aliquam formam rationis, ab intellectu confitam. Tum etiam, quia vel ille respectus rationis formatur à Deo, vel à creatura ? Non à creatura, cum Deus sit liber ab æterno, & intellectus creatus sit in tempore. Nec etiam à Deo, nam vel Deus illum formaret per actum liberum, vel per necessarium ? Non secundum, alijs respectus ille esset necessarius Deo, & consequenter non posset constituer libertum ejus decretum. Nec primum, quia omnis actus liber intellectus divini, decretum liberum voluntatis constitutum supponit, cum libertas intellectus à libertate voluntatis oriatur.

Addo quod absurdissimum videatur, decreta Dei libera, que sunt vera & realis causa creaturarum,

& à quibus tota vis divina providentia, & rerum universi series pendat, & in quibus tanquam in me-

dio fundatur scientia Dei libera seu visionis, in

mera entia rationis revolvit.

14. Dico ultimò, actum Dei liberum addere ad

actum necessarium, terminationem ad creaturas,

defectibilem, seu deesse possibilem, sub ratio-

ne terminationis, non verò sub ratione perfectio-
nis, vel entitatis. Hæc conclusio sequitur ex dictis
in præcedentibus, cùm enim actus liber Dei non
constituatur per denominationem purè extrinse-
cam à creaturis petitam, ut in prima conclusione
ostendimus, sed per aliquid Deo intrinsecum, de-
fectibile tamen secundum aliquam formalitatem,
quia hoc exigit libertas & indifferentia voluntatis,
terminatio voluntatis divinae ad creaturas, debet
esse defectibilis, seu deesse possibilis, secundum
aliquam rationem & formalitatem: Sed non potest
esse defectibilis, seu deesse possibilis, in ratione
perfectionis, vel entitatis, ut constat ex dictis in
secunda & tertia conclusione: Ergo debet esse de-
fectibilis, seu deesse possibilis, saltem sub ratione
purè terminationis, ut actum Dei liberum con-
stutere possit.

15. Dices cum Gonzale, illam terminationem
esse defectibilem ratione extrinseci connotati, non
verò ratione illius quod importat in recto.

Sed contra primò: Illa terminatio debet esse
defectibilis, secundum id quod constituit Deum li-
berè volentem, cùm defectibilitas sit de ratione lib-
ertatis & indifferentiæ: At non constituit Deum li-
berè volentem per id quod dicit de connotato,
sed per illud quod dicit in recto; alioquin Deus
constitueretur liberè volens per solam denomina-
tionem extrinsecam à creaturis petitam, non verò
per aliquid ipsi intrinsecum, quod est incidere in
opinionem Aureoli, conclusione prima confuta-
tam: Ergo terminatio illa debet esse defectibilis,
non solum ratione extrinseci connotati, sed etiam
ratione illius quod importat in recto.

16. Contra secundò: Decretum liberum est Deo
ratio cognoscendi creaturas existentes aut futuras,
ut tractatu præcedenti cap. 4. §. 2. ostensum est. Ex
quo sic licet arguere: Ratio cognoscendi creaturas
existentes aut futuras, debet esse libera, ac proinde
defectibilis, sub ea ratione & conceptu, sub quo
est ratio illas cognoscendi: At non est ratio cognos-
cendi creaturas existentes vel futuras, formalitas
intrinseca, secundum id quod in obliquo &
terminativè importat, sed secundum id quod importat
intrinsecè & in recto: Ergo ut sic debet esse de-
fectibilis, seu deesse possibilis. Major constat, si enim
ratio cognoscendi creaturas non esset libera, sed
necessaria, non esset medium ad liberam sed necessari-
am cognitionem. Minor etiam evidens est, nam id
quod decretum Dei in obliquo importat, est crea-
tura existens vel futura: At hæc non est ratio seu
medium cognoscendi, sed tantum res cognita: Ergo decretum Dei non est illi ratio cognoscendi
creaturas, secundum id quod in obliquo & extrin-
secè importat, sed secundum id quod importat in-
trinsecè & in recto.

17. Contra tertìo: Defectibilitas sub conceptu
intrinsecæ terminatio, absque defectu entitatis
& perfectionis, nullam arguit imperfectionem in
Deo, & alias illa admisit, melius & facilius expli-
catur libertas divinae voluntatis: Ergo illa admitti
debet. Consequentia patet, Antecedens verò, præ-
terquam quod ex objectionum solutione constabit,
breviter suadetur. Solus perfectionis aut entitatis
defectus, imperfectio est: Sed defectibilitas sub
conceptu purè terminatio, nec perfectionis,
nec entitatis defectum importat, ut constabit ex
infra dicendis: Ergo nullam arguit in Deo imper-
fectionem.

18. Confirmatur: Ex defectibilitate illius ter-
minationis intrinsecæ, sub conceptu purè termina-
tionis, nulla potest inferri mutabilitas in voluntate

divina: Ergo admittenda est. Consequentia patet,
idè enim à Deo rejicitur perfectio vel entitas de-
fectibilis, quia ex illa sequitur realis mutatio, vel
mutabilitas in eo, ut supra arguebamus. Ante-
cedens verò probatur: Mutatio est transitus de non
esse ad esse, vel de esse ad non esse, & consequenter
petit adventum vel carentiam formæ, sub conceptu
essendi, subindeque sub ratione entitatis & perfe-
ctionis: Ergo terminatio defectibilis solum sub
conceptu terminationis, & indefectibilis sub con-
ceptu entitatis, nullam infert mutationem vel mu-
tabilitatem in Deo. Quod potest explicari ex
mysterio Incarnationis: nam quia subsistentia di-
vina habet exercitium terminandi intrinsecè na-
turam humanam, sine additione novæ entitatis
aut perfectionis, licet eam desineret terminare, non
propterea mutaretur, quia nihil entitatis aut per-
fectionis deperderet, sed solum desineret habere
exercitum quod antea habebat.

19. Ex his habes solutionem hujus difficillimi
nodi, quem initio hujus capituli proposuimus, &
perfectam libertatis Dei cum ejus immutabilitate
concordiam. Ex eo enim quod actus liber Dei ad-
dit terminationem ad creaturas, defectibilem sub
ratione terminationis, perfectè salvatur Dei libe-
rata & indifferentia, quæ exigit ut res ita sit, ut pos-
sit non esse. Ex eovero quod illa terminatio est in-
defectibilis sub ratione entitatis & perfectionis,
subsistit summa ejus immutabilitas, quia mutatio
exigit transitum de non esse ad esse, vel de esse ad
non esse.

20. Objicies primò: Terminatio actus liberis
Dei ad creaturas, sub conceptu terminationis,
est entitas divina intrinseca Deo: Ergo si po-
tuit deficere, aut non esse in Deo, sub con-
ceptu terminationis, potuit etiam deficere sub
conceptu entitatis; vel si sub conceptu entita-
tis non potuit deficere, non potuit pariter deficere
sub conceptu terminationis. Simile argumentum
fieri potest de perfectione, nam terminatio voluntatis
divina ad creaturas, dicit perfectionem: Ergo si po-
tuit Deo deficere sub conceptu terminationis,
potuit etiam deficere sub conceptu per-
fectionis.

21. Ad primum argumentum respondeo quod
quamvis terminatio actus liberis Dei ad creaturas,
sub conceptu terminationis, sit implicitè entitas
divina, non tamen explicat conceptum entitatis
divinæ, ab illaque distinguitur virtuali distinctione,
quæ distinctio sufficiens est, ut quamvis deficiat,
vel possit deficere, sub conceptu terminationis, non
deficiat, nec possit deficere, sub conceptu entitatis.
Sicut, quamvis deformitas peccati, implicitè im-
portet conceptum entitatis positiva, quia tamen
illum non explicat, ab illaque distinguitur penes
implicitum & explicitum, stat optimè deformita-
tem peccati causari à Deo, sub conceptu entitatis,
absque eo quod ab illo causetur, sub conceptu
deformitatis. Ex quo pater responsio ad secundum
argumentum, licet enim terminatio illa perfectio-
nis implicit, ratione entitatis increata, quam
transcendentaliter includit, eam tamen sub con-
ceptu terminationis formaliter non exprimit. Unde
licet potuerit Deo deficere sub conceptu termina-
tionis, non tamen sub conceptu perfectionis.

22. Dices, Exercitium voluntatis Dei ut libera,
reducens eam de actu primo ad secundum, perfe-
ctionem exprimit: Sed terminatio illa est exerci-
tium voluntatis Dei ut libera, reducens illam de
actu primo ad secundum: Ergo exprimit per-
fectionem.

Confirmat

Confirmatur: Omnis actualitas exprimit perfe-
ctionem: Sed exercitium illud est actualitas: Ergo
exprimit perfectionem.

23. Ad instantiam respondeo distinguendo ma-
jorem: exercitium voluntatis Dei ut libera, redu-
cens eam de actu primo ad secundum, entitativum,
perfectionem exprimit, concedo majorem. Ter-
minativum, nego majorem. Similiter distinguo
minorem: terminatio illa est exercitium reducens
de actu primo ad secundum, terminativum, conce-
do minorem: entitativum, nego minorem, & con-
sequentiā. Ad confirmationem eodem modo
distinguo majorem: omnis actualitas entitativa
dicit seu exprimit perfectionem, concedo majorem.
Purè terminativum, nego majorem. Hæc enim, li-
cet perfectionem implicet, ratione entitatis divinæ
& increata, quam transcendentaliter includit,
eam tamen formaliter non exprimit. Sicut relatio,
sub conceptu relationis, & quantum ad rationem
Ad, non exprimit perfectionem, quamvis eam
implicitè includat, & ab ea perfectè præscindit
nequeat.

24. Objicies secundò: Si terminatio actus divi-
nae voluntatis ad creaturas, non existat necessariò
in Deo, sed possit vel potuerit illi deficere, seu
in illo non esse, non solum secundum id quod ex-
trinsecè & in obliquo importat, sed etiam quantu-
m ad id quod importat intrinsecè & in recto, se-
quuntur quod distinguuntur realiter à terminazione
necessaria; eo ipso enim quod possit deesse, potest
ab illa realiter separari: realis autem separabilitas
est maximum signum realis distinctionis. Sequitur
etiam, Deum posse vel potuisse mutari: nam mu-
tari nihil aliud est, quam aliter se habere intrin-
secè ac prius: Sed si talis terminatio non existat
necessariò in Deo, sed possit vel potuerit illi defi-
cere, Deus potest, vel potuit aliter se habere in-
trinsecè ac prius: Ergo potest, vel potuit mutari.

25. Respondeo negando utramque sequelam, &
ad probationem primæ dico, ad distinctionem reali-
tem requiri separabilitatem quoad entitatem; cum
autem terminatio necessaria & terminatio libera
actus divinæ voluntatis, habeant eandem entita-
tem, nequeunt separari ab invicem secundum con-
ceptum entitatis, sed tantum secundum conceptum
terminatio. Quod explicari potest & suaderi
exempli relationis patris ad duos filios, quæ de-
finiente uno, definit terminari ad ipsum, remanen-
do terminata ad alium superstitem, absque eo quod
propterea terminatio quoad unum, quæ definit,
distinguatur realiter à terminatione ad alium, quæ
remanet; eò nimur quod eadem sit utriusque
realitas & entitas.

26. Ad probationem secundæ distinguo major-
rem: mutari nihil aliud est, quam aliter se habere
intrinsecè ac prius, per acquisitionem novæ for-
mæ, entitatis, aut perfectionis, concedo. Per so-
lam novam terminatio, nego. Solutio patet
ex supra dictis, & potest magis illustrari exemplo
supra adducto; licet enim Verbum Divinum in In-
carnatione aliter se habeat intrinsecè ac prius, &
stat intrinsecè homo, cum antea intrinsecè homo
non esset; quia tamen hoc non fit per novæ for-
mæ, entitatis, aut perfectionis acquisitionem, sed
solum per novam terminatio naturæ humanae,
quam antea non terminabat, non mutatur per in-
carnationem, ut in tractatu de Incarnatione fusiū
exponemus.

CAPUT III.

De voluntate Dei antecedente, quæ vult omnes ho-
mines salvos fieri.

1. Circa voluntatem Dei antecedente plu-
res ac celebres sunt difficultates & con-
troversiae, breviter hic resolvendæ. Prima est, an
post Adæ lapsum sit in Deo voluntas generalis &
antecedens salvandi omnes homines: Secunda, an
talis voluntas sit in Deo formaliter & proprie, vel
solum eminenter, aut metaphoricè: Tertia, qua
ratione voluntas illa generalis salvandi omnes
homines, appelletur antecedens: Quarta, in quo
sensu dicitur conditionata: Quinta, an ex vi ta-
lis voluntatis Christus pro omnibus passus & mor-
tuus fuerit, seu mortem & passionem suam obtu-
lerit & ordinaverit ad salutem non paucorum tan-
tum, sed omnium & singulorum hominum: Sexta,
an per voluntatem antecedentem praeparentur
auxilia ad salutem sufficientia?

§. I.

Quatuor prima difficultates breviter resolvuntur.

2. Dico primò, Deum voluntate generali &
antecedente, velle omnes homines, etiam post Adæ
lapsum, salvos facere. Est contra Jansenium lib. 9.
& 10. de gratia Christi Salvatoris, ubi docet,
Deum habuisse quidem talem voluntatem pro
omnibus & singulis hominibus, consideratis in
statu innocentia, sed non post Adæ lapsum, &
prævisionem peccati originalis.

Probatur conclusio ex celebri illo testimonio
Apostoli 1. ad Tim. 2. *Deus vult omnes homines sal-
vos fieri &c.* ubi pater sermonem esse de homini-
bus in statu naturæ lapsæ constitutis, tum quia lo-
quitur de hominibus prout nunc sunt, vult enim
pro eis fieri orationes & obsecrations apud Deum.
Tum etiam, quia ibidem ait ad hanc voluntatem
Dei implendam, Christum se obtulisse redemptio-
nem pro omnibus: redemptio autem supponit
lapsum in origine.

3. Nec solum Apostolus assertionem nostram
aperte docet, sed etiam eam probat triplice ratione
quam insinuat verbis istis, quæ ibidem subjungit:
*Quia unus est Deus omnium, unus est mediator Dei
& hominum, qui dedit semetipsam pro omnibus.* Deus
ergo vult omnium hominum salutem, primò quia
est Deus & Dominus omnium, qui omnes aequè
condidit, omniumque curam & providentiam
gerit. Unde Ignatius epist. 6. ad Philadelph. dicit
*amatorem omnium esse Deum nostrum, & velle omnes
homines salvos fieri, propter quod & Solem facit ori-
ri super bonos & malos, & pluit super justos & in-
justos.* Secundò, quia est mediator non solum quo-
rundam hominum, sed omnium prorsus. Quam
rationem rectè ponderat Cajetanus in commenta-
tis super hunc locum Apostoli, his verbis:
*Si plures essent mediatores inter Deum & homines,
existimaretur quod unus esset mediator pro quibusdam
& aliis pro aliis, sed ex eo quod unus est mediator
Dei & hominum, ad reconciliandum homines Deo, illi
uni incumbit mediare inter Deum & omnes homines.*
Tertiò, quia est omnium hominū redemptor, & pro
omnibus mortuus est. Unde iuxta Apostolum, vo-
luntas Dei antecedens salvandi homines, & volun-
tas